
הארץ 21

"חשש מנשירה מאסיבית": הסטודנטים הערבים שנשארו מאחור בקורונה

בימים אלה שבים המוסדות האקדמיים בישראל ללמידה בקמפוסים. אבל עבור רבים מהסטודנטיות והסטודנטים הערבים, השלמת הפערים שהצטברו בקורונה מאתגרת במיוחד: כחמישית מהם לא בטוחים שימשיכו בלימודים ומומחים חוששים כעת מנשירה המונית

אחרי יותר משנה של למידה מרחוק, בימים אלה חוזרים בהדרגתיות המוסדות האקדמיים בישראל לשגרת הלמידה הפרונטלית בקמפוסים. חלק מהמרצים והסטודנטים שמחים לחזור לשגרה, אחרים כבר התרגלו מדי ללמידה מהספה, אבל עבור רבים מהסטודנטיות והסטודנטים הערבים הפערים הלימודיים שהצטברו בקורונה יהיו קשים במיוחד להשלמה.

עם רקע חברתי-כלכלי נמוך יותר מבחינה סטטיסטית, לצד פערי תשתית ואוריינות דיגיטלית, כחמישית מהסטודנטים הערבים בישראל כלל לא בטוחים כעת שימשיכו בלימודיהם. מדובר בשיעור כפול מהסטודנטים היהודים הרגילים.

מהחברה הערבית, שבחן את השפעת משבר
הקורונה על חייהם מהיבטים שונים. את
המחקר הובילו ד"ר נסרין חדאד חאג' יחיא
מהמכון הישראלי לדמוקרטיה וד"ר מריאן
תחאוכו וחנין מטר ממכון אהרן למדיניות כלכלית
במרכז הבינתחומי בהרצליה.

"החשש הגדול הוא שנראה נשירה מאסיבית
של סטודנטים ערבים בשנה הבאה", מזהירה
בשיחה עם "הארץ" ד"ר חאג' יחיא. לדבריה:
"שיעורי הנשירה בקרב סטודנטים ערבים היו
גבוהים יותר גם בשנים שקדמו לקורונה, בגלל
אתגרים רבים יותר איתם הם מתמודדים במהלך
לימודיהם במערכת ההשכלה הגבוהה בישראל.
למשל כינוך קודם ירוד. חסמים בשפה

בחברה הערבית מגיעים לאקדמיה ישר מהתיכון
כיוון שאינם משרתים בצה"ל - ש"פ) והרקע
החברתי-כלכלי הנמוך ממנו הם מגיעים. לרוב
מדובר גם בדור ראשון להשכלה גבוהה.
במגפה, נוספו קשיים ואתגרים עבור כלל
הסטודנטים, אך עוצמתם הייתה גבוהה יותר
בקרב הסטודנטים הערבים".

החברה הערבית מגיעים לאקדמיה ישר מהתיכון

"חשש מנשירה מאסיבית": הסטודנטים הערבים שנשארו מאחור בקורונה - הארץ 21 - הארץ

"הקושי העיקרי הוא שאתה לבד מול המערכת",
מסביר ל"הארץ" ב', סטודנט שנה שלישית
ללימודי משפטים באוניברסיטת
חיפה. "הקורונה גרמה לנזק כמעט בלתי הפיך,
במיוחד לסטודנטים בשנה הראשונה שנזקקו
לליווי ותמיכה. הם פשוט לא ידעו מה לעשות.
התחושה היא בעיקר תסכול וחלק אכן שוקלים
להקפיא את הלימודים".

- פרסומת -

שרבים מהם מגיעים מהפריפריה וגרים לעתים קרובות במעונות. חלקם נאלצו לחזור לגור בבית הוריהם באזורים עם תשתית אינטרנט רעועה וללא מרחבי למידה ייעודיים, מה שהערים עליהם קשיים ייחודיים נוספים. "בסגר השני הבנתי שהלמידה בבית לא יעילה", מספרת לארא חלבי מכפר ירכא, סטודנטית שנה שנייה לתואר ראשון בהנדסה אזרחית בטכניון. "לא הצלחתי להתרכז כי זו אווירה משפחתית וניתוקים ברשת האינטרנט כל הזמן. לכן והחלטתי לשכור דירה יחד עם חברה בחיפה ולעשות משם את שיעורי הזום. רק ככה הצלחתי להעביר את הסמסטר הראשון. אחרת זה היה הולך לאיבוד".

את הפערים הקיימים מלכתחילה. כריסטין
עבד-אלחי מכפר טירה, סטודנטית שנה רביעית
באוניברסיטת תל אביב, אומרת כי "הפגיעה
הכלכלית הייתה קשה במיוחד לסטודנטים כמוני
שמפרנסים את עצמם. עבדתי בשתי עבודות
והוציאו אותי לחל"ת בשני המקומות לחצי שנה
כמעט. כך שנותרתי בלי פרנסה ומימון שכר
הלימוד היה אתגר מבחינתי השנה. כשאין כסף
אי-אפשר להמשיך ללמוד".

גם בתחומים נוספים חלבי ועבד-אלחי חשו את
האתגר. לדברי חלבי: "בגלל קשיי השפה, הזום
היה אתגר משמעותי. גם סטודנטיות ערביות
אחרות סביבי הפגינו קושי בשיעורי הזום. קצב
הלמידה גם היה אחר מאשר בשיעור רגיל.
המורר ללמודה מרי ~ נוחו ללומדה

לבד, בכוחות עצמי, וזה דרש ממני משאבים רבים. ללמוד יותר שעות לבד, להשלים את החומר לבד".

לארא חלבי. "בגלל קשיי השפה, הזום היה אתגר משמעותי" צילום: באדיבות המצולמת

מה לברך ומתי לא לצלצל: שמונה שאלות
וחשורות לרגל חוד
דאו

מחאה פלסטיני

עבד-אלחי מסכימה: "קשה להתרכז בשיעורי הזום. הרבה פעמים הייתי עם מצלמה כבויה כי לא הספקתי לעקוב אחרי המרצה. לא הבנתי את כל מה שאמר לפעמים והרגשתי שאני מבזבזת את הזמן. תחושת הבדידות הייתה לי קשה מאוד. אין מי שיתמוך, אני לבד, ומשיעור לשיעור התחושות האלה התעצמו".

עבור סטודנטים ערבים שסובלים ממוגבלויות, המצב היה בכלל בלתי נסבל. "השגרה של למידה מרחוק הייתה לי קשה באופן מיוחד כסטודנט עם לקות ראייה ולא היו לי אלטרנטיביות אחרות", מתאר ראזי פלאח,

שעות בממוצע במהלך היום מול מסך מחשב, בלי יכולת לנהל אינטראקציה עם המרצה ושאר הסטודנטים. זה היה חסר לי מאוד, והקשה עליי בתהליך הלמידה. כולם דיברו על הקשיים של הסטודנטים בקורונה, אבל מעט התייחסו לסטודנטים עם צרכים מיוחדים. היו לי רגעים שבהם איבדתי את הרצון להמשיך ללמוד".

ראזי פלאח. "בזום הרגשתי יותר את הקושי עם השפה" צילום:
באדיבות המצולם

פלאח מדגיש במיוחד את הבדידות: "בתקופת הסגר היה ריחוק חברתי בין הסטודנטים, היה קשה לקיים דיונים סביב נושאי הלמידה בזום, ואני הרגשתי כמה היה חסר לי עם הדיון בכיתה החברים שלי ללימודים. זה ופגע ביכולת שלי להבין טוב יותר את החומר הנלמד. הזום שונה לגמרי מהלימודים בקמפוס. זו חווית לימודים אחרת, מאתגרת מאוד, כי אין גישה למרצים ואי

יו לימודים

יו לימודים

ועבד-אלחי, גם עבור פלאח חסמי שפה
התעצמו במגפה: "בשיעורי הזום הרגשתי יותר
את הקושי עם השפה העברית. נכון שאני בקיא
בשפה, אבל המרצים דיברו ברצף וזה היה שונה
לחלוטין מהרצאה רגילה".

בנוסף, משבר הקורונה השפיע באופן
משמעותי על החוסן הנפשי של הסטודנטים,
במיוחד באוכלוסיות מוחלשות כמו החברה
הערבית. "מרבית הסטודנטים הערבים
מגיעים לאקדמיה לפני גיל 20, ונקודות
ההצטלבות בין מגדר ודור ראשון להשכלה
גבוהה מהווים גורמי סיכון ופגיעה ביכולת
ההתמודדות של סטודנטים ערבים ביחס
ליהודים", מסבירה פרופ' מרים שיף, מבית
המחקר לזרודה חוסיי

האורחמוזה

לדברי פרופ' שיף: "סטודנטים ערבים מדווחים

על רמות גבוהות יותר של חרדה ומצוקה

רגשית, חששות לעתיד וחווית למידה מרחוק

פחות חיובית לעומת סטודנטים יהודים.

הנתונים האלו מלמדים שיש צורך לקחת בכובד

ראש את ההשלכות של משבר הקורונה ולתכנן

את 'היום שאחרי' בהתאם לקשים שעלו".

והקשיים האלה, שנערמו על הסטודנטים

והסטודנטיות הערבים, ניכרו כבר במהלך

המשבר. כך עולה למשל מפנייה של עמותת

"יוזמות אברהם" באפריל 2020 ליו"ר הוועדה

לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה

גבוהה, פרופ' יפה זילברשץ. מהמכתב עולה כי

כבר אז דיווחו אנשי המקצוע במוסדות שתקופת

יח – נרל דוהג

הקורונה הנוסחה נ

שירותים ייעודיים לסטודנטים הערבים. הסיבה
לכך הייתה ההפחתה הכללית בסגל המנהלי
שלא הוגדר "חיוני".

"לפני משבר הקורונה לסטודנטים הערבים
הייתה אפשרות לקבל סיוע במרכזים שתפקידם
ללוות אותם ולתמוך בהם בשנת הלימודית
האקדמית הראשונה", מסבירה חאג' יחיא.
"הקורונה הקשתה על קבלת סיוע כזה
והעמידה בפניהם אתגרים חדשים, כמו הצורך
לפתח אסטרטגיות למידה באופן עצמאי ורכישת
אוריינות אקדמית דיגיטלית – דבר שלא היו
מוכנים אליו נפשית, והקשה עליהם להשתלב
באופן מיטבי ולהבין את החומר הנלמד".

דוברת האוניברסיטה ית עפרה אש,

נעשה מספיק כדי לסייע לסטודנטים ופירטה את מאמציהם בנושא. "מתחילת משבר הקורונה האוניברסיטה שקדה לערוך שני מחקרים על החיים בצל המגפה בקרב הסטודנטים: הראשון בחן את התחושות והצרכים של סטודנטים באוניברסיטאות בישראל, בהובלת פרופ' מרים שיף, פרופ' רמי בנבנישתי ופרופ' רות פת-הורנצ'יק ובתמיכת דיקני הסטודנטים; השני בחן את ההתמודדות של הסטודנטים באוניברסיטה העברית עם משבר הקורונה. בתמיכת רקטור האוניברסיטה העברית ודיקנט הסטודנטים", סיפרה אש. "מחקרים אלו מלמדים על המורכבויות באופן שבו הסטודנטים חווים את משבר הקורונה בהקשרים החברתיים, הרגשיים הכלכליים

הכלכליים

לדבריה, באוניברסיטה מודאגים מהשלכות הקורונה על הסטודנטים ומתכוונים לעקוב אחרי ההשלכות. "אנחנו ערים מאוד לצרכים של הסטודנטים הערבים, ומודעים לצורך בהתאמת סיוע וליווי בהתאם לנתונים שעולים ממחקרים אלו", הוסיפה אש.

שירין פלאח סעב היא בוגרת תואר שני בלימודי נשים ומגדר; בעלת הבלוג "מיעוטלנד" באתר "הארץ" ואמא לשתי בנות המתגוררת בכפר-אבו-סנאן שבגליל המערבי. משתתפת במיזם "הארץ 21" לקידום קולות וסיפורים מהחברה הערבית בישראל

תגיות קשורות:

סטודנטים ערביי ישראל

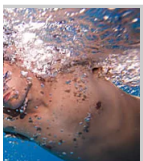

פרסומת: האזינו: האם זהו העשור של הרכב האוטונומי?

Recommended

כתבות נוספות שעשויות לעניין אותך

by

ממומ

wim

/ "א

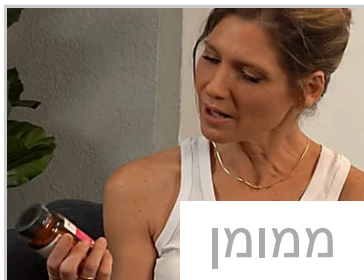
הופי

בטט

כורכ

לשח

- וזר

ממומ

Beauty Ti

ps / נשים

מודות:

התוסף

קולגן הזה

חסך לנו

את...

הארץ /

על

הולדתה

של

הספרה

הציבורית

הגאה

בישראל

הארץ /

אבא שלו

הוא

אגדה

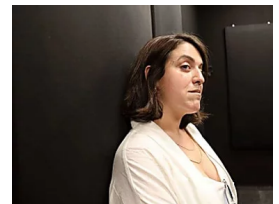
ישראלית,

הוא כוכב

נערץ...

ממומ

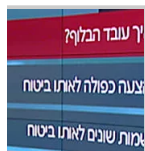

pet
מעס
הרג
החד
משנ
את
זרים
הדם
ומעו

97%
מהישראלים
עם בעיות
בריאותיות
שזכאים...

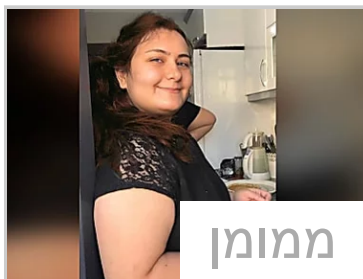
חדשות
מצריכות
חשיבה
חדשה.
ריאיון
לרגל...

"ממש
בא לי
שאסנת
מארק
תהיה
בכל
מקום"

ממומ

צרכו
יננס
ונה /
בלון
הביו
הגד
האוו
שם

וואלה! מומ
לצים /
דיאטה:
הבדיקה
שעזרה
לעומר
לרדת 23
ק"ג

הארץ /
כך חיסנתי
את הבן
שלי מפני
שטיפת
המוח
היהודית...

הארץ /
עכשיו זה
מוכח:
עשרות
תינוקות
הופרדו...

תגובות

להוספת
תגובה מזוהה

לבחירת השם
כינוי קבוע

שם

הזינו שם שיוצג באתר

תגובה

משלוח תגובה מהווה הסכמה לתנאי השימוש של אתר הארץ

שלח

רכשו מנוי
בלוגים
תנאי שימוש

צרו קשר
פרסמו באתר
שירות למנויים

להורדת האפליקציה

© כל ימורות

